

ATa/KTi/JL

LAUSUNTO

21.8.2020

Sisäministeriö

PL 26

00023 Valtioneuvosto

mikko.hiltunen@intermin.fi

kirjaamo@intermin.fi

Kuulemispyyntö SM2019600 00.01.05.00, SMDno-2019-2078

PELASTUSLAIN UUDISTAMISEN ESISELVITYSHANKE

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksiä pelastuslain 10 ja 11 luvun muutostarpeista. Toteamme otsikkoasiaan seuraavaa:

Yleiset huomiot

Nykyisessä lain mukaan väestönsuojelulla tarkoitetaan valmiuslain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen poikkeusolojen aikana tapahtuvaa humanitaaristen tehtävien suorittamista. Lain uudistamisen yhteydessä tulisi ottaa huomioon näkökohta, että vieras valtio voidaan käynnistää vaikuttamistoimenpiteet ja aiheuttaa vakavia yhteiskunnallisia häiriöitä jo ennen aseellista hyökkäystä ja varsinaisiin poikkeusoloihin siirtymistä.

Uudistuksessa tulisi lisäksi ottaa huomioon, valmiuslain 3 §:n 1 kohdan mukaisten poikkeusolojen aikana pelastuslaitoksen vastuulle kuuluvat väestönsuojelutehtävät eivät merkittävästi eroa normaaliolojen perustehtävistä.

Lain rakennetta tulisi muuttaa siten, että väestönsuojien rakentamiseen liittyvät poikkeukset ja helpotusten myöntäminen koottaisiin saman pykälän alle.

Muutostarpeet nykyisiin pykäliin

Väestönsuojelutehtävät on mainittu Geneven yleissopimusten I lisäpöytäkirjan 61 artiklassa, joista osa ei kuulu pelastustoimen viranomaisen toimialaan. Lain 64 §:ssä mainitut pelastustoimen viranomaisen toimialaan kuuluvat väestönsuojelutehtävät tulisi yksilöidä tarkemmin.

Lain 64 §:ssä pelastustoimen viranomaista velvoitetaan varautumaan väestön siirtämiseen. Valvoite tulisi tarkentaa siirtämisen sijasta koskemaan osallistumista väestön siirtämisen valmisteluun kuntien ja muiden viranomaisten kanssa.

Väestönsuojelutehtävien edellyttämästä sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arvioinnissa tulisi viitata valmiuslain 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuihin poikkeusoloihin.

65 §:ssä veloitetaan viranomaisia, laitoksia ja liikelaitoksia, jotka ovat velvollisia varautumaan väestönsuojeluun, laatimaan pelastuslaitoksen johdolla ja yhteistoiminnassa keskenään tarpeelliset suunnitelmat tehtäviensä hoitamisesta väestönsuojelussa. Laissa tulisi mainita tahot, jotka ovat velvollisia varautumaan väestönsuojeluun.

75 § mukaan rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan myöntää vapautuksen väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos siellä pelastusviranomaisen arvion mukaan on ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin. Pykälää tulisi tarkentaa siten, että alueella tulee olla riittävä määrä suojapaikkoja yhteisissä tai yleisissä väestönsuojissa. Suojaimisen turvaaminen muulla tavoin (esim. evakuoitumalla) esitetään poistettavaksi.

Uusien säännösten tarve

Lakiin tulisi lisätä seuraavat säännökset

- Määräyksen antaminen väestönsuojien kuntoon saattamisesta ja käyttöön ottamisesta.
- Velvoite väestönsuojan kunnossapito-ohjelman laatimisesta sekä väestönsuojan käyttö- ja hoitohenkilöstön nimeämisestä ja kouluttamisesta.

Jyrki Landstedt
pelastusjohtaja